

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны, дзвінскі ўзгорак, каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №3 (37)
ЛЮТЫ 2016 ГОДА

"ВІЦЕБСКІЯ КУРАПАТЫ"

АКТЫВІСТАЎ НЕ ЎКЛЮЧЫЛІ Ў КАМІСІЮ

Высьветлілася, што склад камісіі зацьверджаны аблвыканкамам. А ўлады не прызнаюць вёску Хайсы месцам загубы ахвяраў сталінізму і пакуль не жадаюць нічога рабіць па ўшанаваньні памяці ахвяраў «віцебскіх Курапатаў».

Прадстаўнікі ўладаў лічаць, што знойдзенае віцебскімі актывістамі не вядомае дагэтуль масавае пахаваньне адносіцца да часу Вялікай Айчыннай вайны. Таму, не дачакаўшыся канчатковых высноваў навукоўцаў або сканчэньня працы ў архівах, яны ўжо ўтварылі «аргкамітэт па ўшанаваньні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяраў войнаў».

Паколькі актывісты ініцыятывы «Хайсы» маюць іншую думку, яны прасілі, каб і іх уключылі ў склад аргкамітэту — каб падыход да праблемы быў больш аб'ектыўны. Гэтая просьба была адной з цэлага шэрагу прапановаў, выказаных у калектыўным лісьце, кажа стваральнік ініцыятывы Ян Дзяржаўцаў:

«11 лістапада 2014 году мы знайшлі ў лесе пад вёскай „Хайсы" чалавечыя парэшткі і распавялі пра гэта ў СМІ. Адначасова зьвярнуліся ў Сьледчы камітэт, міліцыю і пракуратуру. І ўжо зь першых крокаў зразумелі, што дзяржаўныя структуры прыхоўваюць ад нас вынікі праверак і схіляюць грамадзкасьць да меркаваньня, што забітыя ў лесе людзі — гэта ахвяры Вялікай Айчыннай вайны.

Мы ж сабралі сьведчаньні каля дваццаці мясцовых старажылаў, якія ўспамінаюць пра сталінскія расстрэлы ў гэтых мясьцінах.

А нядаўна мы зьвярталіся з калектыўным лістом у Віцебскі райвыканкам, дзе былі прапановы па ўшанаваньні памяці ахвяраў. Ніводнай зь іх не прынялі. І нас адмовіліся ўключыць у камісію, якая займаецца гэтым пытаньнем. Сказалі, што склад зацьверджаны аблвыканкамам і нас могуць толькі запрасіць на пасяджэньне. Калі палічаць патрэбным».

Пра тое, што ў камісіі грамадзкіх актывістаў бачыць ня хочуць, прыхільнікі ініцыятывы «Хайсы» даведаліся на сустрэчы ў Мазалаўскім сельсавеце. Сустрэча была арганізаваная ў якасьці адказу на калектыўны ліст. На сустрэчы прысутнічалі намесьніца старшыні Віцебскага райвыканкаму па сацыяльных пытаньнях Ксенія Карабач, а таксама начальнік аддзелу ідэалягічнай працы, культуры і па справах моладзі Марына Здольнікава, галоўны спэцыяліст гэтага аддзелу Ірына Тарасава ды старшыня Мазалаўскага сельскага савету Леанід Дубіна.

Спадарыня Тарасава агучыла высновы археоляга 52-га пошукавага батальёну Вадзіма Таміліна, які мяркуе, што час пахаваньня — гэта пэрыяд з 1936 па 1941 год. Разам з тым археоляг сьцьвярджае, што дакладнаму датаваньню пахаваньня перашкаджае тая акалічнасьць, што парэшткі страцілі анатамічную цэльнасьць, і што значная колькасьць знаходак зьнікла яшчэ да пачатку пошукавых працаў адмыслоўцаў батальёну. Бо да іх тут пагаспадарылі «чорныя капальнікі».

Таксама Ірына Тарасава азнаёміла прысутных з тым, што ўдалося даведацца аргкамітэту. На запыт яго ўдзельнікаў прыйшлі адказы, што ні Нацыянальны архіў РБ, ні Ўпраўленьне КДБ па Віцебскай вобласьці ня маюць зьвестак пра месцы масавых пахаваньняў часу сталінскіх рэпрэсіяў і войнаў каля вёскі Хайсы.

Адказ прыкладна такога самага зьместу атрымаў па пошце і Ян Дзяржаўцаў. Ён кажа, што ў КДБ па гэтым пытаньні зьвярталіся і актывісты:

«Мы прасілі, каб нам паведамілі пра месцы масавых расстрэлаў ва ўсім Віцебскім раёне, але адказу на гэтае пытаньне нам не далі. Што да меркаваньня аргкамітэту, то яны спасылаюцца ўсяго на адну знаходку пошукавага батальёну — на кавалак тканіны, якую экспэрты вызначылі як фрагмэнт нямецкага вайсковага кіцеля. Але чаму аргкамітэт, усяляк падкрэсьліваючы „нямецкі сьлед" у гэтай справе, не заўважае, што ня знойдзена гільзаў ад нямецкай зброі, а толькі ад той, якая была на ўзбраеньні ў НКУС? І чаму ігнаруюцца сьведчаньні старажылаў бліжэйшых вёсак?

Можа, ужо хопіць валіць усе няшчасьці на тых немцаў, а час зьвярнуць увагу на злачынствы савецкай улады?»

Актывісты перадалі аргкамітэту 18 відэафайлаў з запісамі аповедаў сьведак. Толькі гэта яны здольныя супроцьпаставіць пазыцыі мясцовых уладаў, упэўненых, што «вайна ўсё сьпіша».

Адзінае, чаго ўдалося дамагчыся актывістам, — гэта абяцаньня запрасіць навукоўцаў з Акадэміі навук, каб яны больш дэталёва вывучылі мясцовасьць і знаходкі 52-га пошукавага батальёну.

"Радыё Свабода"

ПАДАТКІ

НИЗКИЕ ТЕМПЫ РОСТА ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЫ

Инспекция МНС по Витебскому району напряженно работает над выполнением доходной части бюджета, отслеживает поступление платежей и соблюдение налогового законодательства – всё это в беседе с начальником инспекции Михаилом Хайченко.

— Сначала — цифры. За 2015 год в консолидированный бюджет района поступило 264,0 млрд. рублей налогов, сборов и других платежей. Плановые назначения перевыполнены по всем уровням бюджета. Темп роста налоговых поступлений консолидированного бюджета по сравнению с соответствующим периодом прошлого года составил 101,2% (с применением индекса-дефлятора 116,4%). Платежи возросли на 3,2 млрд. рублей.

План выполнен по всем доходным источникам. Обеспечен рост поступлений платежей к 2014 году от плательщиков государственного сектора на 28,3 млрд. рублей или в 1,3 раза и от плательщиков негосударственной формы собственности на 10,9 млрд. рублей или на 13,1%. Физическими лицами в бюджет уплачено 23,2 млрд. рублей, прирост составил 6,3%. Увеличено поступление платежей от индивидуальных предпринимателей на 0,3 млрд. рублей (104,5%).

— Михаил Иванович, о чем свидетельствует анализ поступлений платежей в бюджет по формам собственности и видам плательщиков?

— Основное снижение платежей произошло по государственным унитарным предприятиям. Причины следующие: сокращение поступления налога на добавленную стоимость в связи с уменьшением объемов выручки крупными плательщиками, как УП "Витебское управление ОАО «Белтеплоизоляция», УП «Витебскгазстрой», УП "Витебское ПМС" и другие; снижение поступлений по подоходному налогу с физических лиц на 5%, что обусловлено низкими темпами роста заработной платы на предприятиях.

— Какая работа ведется с убыточными плательщиками?

— Количество убыточных организаций в 2015 году увеличилось. По результатам работы за 9 месяцев с минусом отчиталось 65 субъектов хозяйствования с убытком 39,3 млрд. рублей, причем 64 — негосударственного сектора — 30,8 млрд. рублей.

Инспекцией проводятся контрольные проверки. Итоги рассматриваются на заседаниях комиссии. Принято решение райисполкома по убыточным предприятиям, которое находится на постоянном контроле.

— Какая задолженность образовалась по налогам и сборам к плановым доходам бюджета?

— Удельный вес ее на 1 января нынешнего года составляет 0,01 процента или 18,3 млн. рублей.

Значительные суммы задолженности по налогам и сборам имеют субъекты хозяйствования, находящиеся в процессе ликвидации. На 1 января 2016 она составила 2602,2 млн. рублей.

— Михаил Иванович, инспекция эффективно проводит контрольные мероприятия, в результате которых доначисляются налоги, сборы, пени, накладываются административные штрафы.

— В 2015 году проведено 199 проверок, по результатам которых в бюджет взыскано 5 264,3 млн. рублей, что составляет 99,7% от доначисленных сумм.

Выявлены факты осуществления незарегистрированной предпринимательской деятельности и деятельности физических лиц без уплаты единого налога. Дополнительные поступления — 117,1 млн. рублей.

— Назовите самых законопослушных налогоплательщиков.

— Чтят налоговый Кодекс руководители ОАО «Витебская бройлерная птицефабрика», «Рудаково», УП «Витебское управление ОАО «Белтеплоизоляция», ЧУП «Витебская универсальная база», УП «Витебскгазстрой» и другие.

Инспекция совершенствует систему контроля за соблюдением законодательства о налогах, повышает ответственность предприятий, организаций и населения за выполнение налоговых обязательств. Используется необходимый арсенал приемов и методов, предоставленных действующим законодательством, вплоть до принудительных и фискальных мер контроля и взыскания. Эффективно внедряются электронные услуги для плательщиков. Банально, но звучит: плати налоги — и работай спокойно.

Николай Кохно
"Жыццё Прыдзвіння"

АДПАЧЫНАК

СПОРТИВНЫЙ ТУРИЗМ ДЛЯ ШКОЛЬНИКОВ

Значительно расширили возможности применения школьного спортзала для улучшения здоровья мальчишек и девчонок в Ольговских яслях-саде-базовой школе.

Оборудовали его и под занятия и тренировки по туризму. На стенах спортзала множество выступов и зацепок, под потолком на разных уровнях натянуты веревки, установлены крепления и карабины – лазай, карабкайся сколько влезет. Но только под присмотром тренеров!

Главным по туризму в учреждении образования и в Витебском районе является Дмитрий Раздробенко, педагог дошкольного образования, заведующий отделом Витебского районного центра детейимолодежи,руководитель объединения по интересам для школьников. Под его началом ученики 4–9-х классов ольговской школы постигают тонкости техники пешеходного туризма, спортивного ориентирования. Сам Дмитрий хоть и занимался этим видом спорта с пятого класса, но не думал, что увлечение станет для него профессией. Закончил Витебский государственный технологический университет, после вуза успел поработать на «Витязе» и в Институте технической акустики, но хобби не забросил, продолжал ходить в походы. А теперь молодой педагог передает свои знания воспитанникам.

Стараниями Дмитрия Раздробенко и директора ольговской школы Геннадия Воропаева на базе учреждения образования был создан ресурсный центр по профилю туризма «Прыдзвінскія валацугі», в котором аккумулируются все методические разработки, материалы и информация по развитию и работе в этом направлении в Витебском районе. В Ольгово также проходят мероприятия и занятия клуба «Вершина».

Педагоги, ученики и просто любители путешествий вместе тренируются, готовятся к участию в соревнованиях различного уровня и, разумеется, к самим походам.

- Все маршруты разрабатываются с учетом возраста и возможностей каждого участника, стараемся разнообразить программу культурными мероприятиями – посещаем достопримечательности, памятники природы и т. д. Самые простые для школьников – водные и пешеходные. Мы уже обошли весь район, область, выходим и на республиканский уровень.

Традиционным для юных туристов и их старших коллег стал велопоход в Борисов. Обычно он длится 6-7 дней, мы едем через Витебскую и Минскую области, обязательно останавливаемся в Березинском заповеднике, Хатыни. Итоговым мероприятием похода становится участие в Кубке Республики Беларусь по туристско-прикладным многоборьям велоралли «Белая Русь», который проводится в Борисовском и прилегающих к нему районах, – рассказывает Дмитрий Владимирович.

Взрослые члены клуба были на Кольском полуострове в Хибинах, на август 2016-го запланировали поход 4-й категории сложности на Тянь-Шань. Уже набралось пять человек, команда активно тренируется, заказали авиабилеты. К слову, за время существования объединения туристов в Ольгово четверо его участников стали мастерами спорта по туристско-прикладному многоборью, 6 – кандидатами в мастера спорта. Возможно, что мальчишки и девчонки, которые сейчас с удовольствием карабкаются по стенам спортзала, отрабатывая приемы и технику, и не станут профессиональными спортсменами, но их педагог надеется, что занятия туризмом научат их покорять любые вершины.

Наталья Камлёва
"Витебские вести"

АРХЕАЛОГІЯ

НЕЗВЫЧАЙНАЯ АРХЕАЛАГІЧНАЯ ЗНАХОДКА

Жыхар вёскі Старое Сяло Андрэй Есіпенка знайшоў баявую сякеру на беразе Дзвіны, якая праляжала ў зямлі не менш за пяцьсот гадоў.

Кіраўнік краязнаўчага музея Старасельскай сярэдняй школы Маргарыта Юшкевіч расказвае, што на сённяшні дзень гэты экспанат — другі ў іх калекцыі.

— Першую сякеру прынёс наш былы вучань Рыгор Трусаў больш за пяць гадоў таму. Я доўга не магла зразумець, да якога гістарычнага перыяду яна адносіцца. Аднойчы музей наведаў археолаг, акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Менавіта ён расказаў, што знаходка наша не што іншае, як баявая зброя пятага стагоддзя, — расказвае Маргарыта Дзмітрыеўна.

Па словах краязнаўцы, па форме першая і другая сякеры адрозніваюцца, адсюль можна зрабіць высновы, што яны былі створаны ў розны час і належалі розным плямёнам. Пацвярджае яе здагадку і тое, што другая выраблена з больш трывалага жалеза.

— Знойдзеная рэч каштоўная тым, што ў яе захавалася сякерышча. Мы адразу бачым, што яно дубовае, бо з-за доўгага знаходжання ў вадзе стала вельмі моцным, нават падобным на метал. А гэта ўласціва толькі дубу, — кажа Юшкевіч.

Да якога ж перыяду адносіцца дадзеная знаходка? Каб даведацца пра гэта, мы звярнуліся па дапамогу да загадчыка кафедры гісторыі Беларусі ВДУ імя П.М. Машэрава Анатоля Дулава. Ён паведаміў, што гэта баявая сякера старажытнарускага перыяду. Пацвердзіў гэтую інфармацыю і беларускі археолаг Мікалай Плавінскі, які спецыялізуецца на зброі да-дзенага часу. Па яго меркаванні, сякера адносіцца прыкладна да XIII-XV стагоддзяў.

Юлія Гаўрыленка

ІНВЕСТЫЦЫІ

ВИТЕБСКАЯ ГЭС ЗАРАБОТАЕТ В 2018 ГОДУ

Две крупнейшие в Беларуси гидроэлектростанции откроют до 2019 года, сообщили БЕЛТА в пресс-службе Министерства энергетики. Полоцкую ГЭС мощностью 21,7 МВт планируется ввести в эксплуатацию в 2017 году, Витебскую ГЭС на 40 МВт - в 2018 году.

Сейчассамойкрупнойвстране остается Гродненская ГЭС мощностью 17 МВт, открытая по госпрограмме строительства гидроэлектростанций в 2011-2015 годах.

В ветроэнергетике одним из основных проектов остается строительство ветропарка в Новогрудском районе Гродненской области. "Строительство пяти ветроэнергетическихустановок мощностью по 1,5 МВт и подстанции 110 кВ "Ветропарк" ведется в соответствии с графиком. Планируется, что все работы будут завершены к концу мая 2016 года", - отметили в пресс-службе.

Оборудование для ветропарка доставила китайская компания HEAG. Проектно-сметная документация разработана РУП "Белэнергосетьпроект", строительно-монтажные работы выполняет ОАО "Белэлектромонтажналадка".

www.belta.by

ЗДАРЭННІ

ВСПЫШКА ГАЗОВОЗДУШНОЙ СМЕСИ

Работник совместного общества с ограниченной ответственностью «ТрансЭкспедиция» получил ожоги в результате вспышки газовоздушной смеси в административном здании передприятия.

Сообщение о пожаре спасатели получили 5 февраля в 21:41. В помещениях СООО «ТрансЭкспедиция» на первом этаже повреждены оконные рамы, внутренняя отделка стен и потолка, а также имущество. Сотрудника предприятия, который получил ожоги, пришлось госпитализировать. Сейчас устанавливается причина пожара, сообщает пресс-служа МЧС.

Белорусско-израильское совместное общество с ограниченной ответственностью «ТрансЭкспедиция» является резидентом Свободной экономической зоны «Витебск» и расположено в Журжево, рядом с бывшим военным аэродром «Витебск-Северный». Предприятие оказывает траснпортно-экспединые услуги, изготавливаетсмесисжиженных углеводородных газов, ведет оптовую торговлю природным газом, а также оказывает услуги по смешиванию газов. В Витебске у СООО имеется газонаполнительная станция.

КРЫМІНАЛ

КРАЖИ ИМУЩЕСТВА

Нестабильная экономическая ситуация в Беларуси активизирует несознательных граждан на совершение правонарушений.

13 февраля в 14 часов 55 минут в РОВД обратился водитель КУП "Витебскмелиоводхоз" 1977 года рождения, что в период с 31 января по 13 февраля неустановленный преступник, сорвав навесной замок, проник в гараж, расположенный возле его дачного и совершил кражу триммера, сварочного аппарата, электронасоса, шлифмашинки, циркулярной пилы и окучника. Ущерб 4,8 млн. рублей. РОСК возбуждено уголовное дело по ч. 1 ст. 205 УК «Тайное похищение имущества (кража)».

16 февраля в 16 часов 30 минут в РОВД обратились пенсионер 1941 года рождения и рабочий ОАО "Витебскхлебпром" 1975 года рождения, что в период с 11 по 16 февраля неустановленный преступник, разбив оконное стекло и сорвав навесной замок, проник в их дачные дома и совершил кражу набора гаечных ключей и электропилы. Ущерб 1,5 млн. рублей. РОСК возбуждено уголовное дело по ч. 2 ст. 205 УК «Кража, совершенная повторно, либо группой лиц, либо с проникновением в жилище».

УВД Витебского облисполкома

НАВІГАЦЫЯ

РЕКОНСТРУКЦИЯ ПАРОМА В СУРАЖЕ

В связи со строительством Витебской ГЭС на отдельных участках Двины выше по течению укрепляют берега. В том числе — и в Сураже, где действует единственная в области паромная переправа.

К парому строят новые дороги, а сам он будет модернизирован. Этим занимаются специалисты речного порта.

Две недели назад с китайским инвестором строительства Витебской ГЭС заключили договор на сумму более 890 млн рублей. Паром оснастят гидравлическими аппарелями (эстакадами). Рабочие уже выполняют заказ, рассказал начальник филиала «Витебскводтранс» РУЭСП «Днепро-Бугский водный путь» Анатолий Леонов.

К середине марта «Витебскводтранс» планирует смонтировать новое оборудование. Затем его примут сотрудники Белорусской инспекции речного судоходства. Оценить удобство реконструированного парома водители смогут с началом навигации.

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Узгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдефануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Узгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ДЗІЎНЫЯ РЭВАЛЮЦЫІ

Крызіс — гэта нармальны стан капіталістычнай эканомікі і дэмакратычных палітычных сістэм. Непрадказальнасць сітуацыі не пагражае ім разбурэннем, а выступае ў якасці абавязковай умовы развіцця.

Перадусім неабходна канкрэтызаваць паняцце «крызіс». Паводле Вікіпедыі, крызіс — гэта «стан, пры якім існуючыя сродкі дасягнення мэтаў робяцца неадэкватнымі, у выніку чаго ўзнікаюць непрадказальныя сітуацыі».

У межах беларускай мадэлі адзіным суб'ектам з'яўляецца ўлада. Толькі яна надзеленая правам і рэсурсамі для пастаноўкі публічных мэтаў і іх рэалізацыі. Мэтай улады з'яўляецца... утрыманне ўлады. Такая вось таўталогія.

Аўтар тэрміна «стваральнае разбурэнне» эканаміст Іосіф Шумпетэр галоўную прычыну крызісаў звязваў з залішняй колькасцю інавацый, засваенне якіх немагчымае без разбурэння састарэлых эканамічных структур. Крызіс і бярэ на сябе ролю разбуральніка старога. Аднак «наш крызіс» — гэта этап у развіцці «ўладнай вертыкалі», калі яна перастае адпавядаць зменлівым знешнім і ўнутраным выклікам. У выніку не толькі ўлада, але і грамадства спаўзаюць у хаос і смуту, якую ў нас прынята называць «рэвалюцыяй».

Негатыўны адбор

Арганізацыйны кампанент крызісу звязаны з неэфектыўнасцю, якая ўвесь час расце, а затым і з распадам кіраўнічых структур, у тым ліку і наноў узніклых. Яго вастрыня вызначаецца як знешнімі фактарамі (няўменнем рэагаваць на змененыя абставіны), так і ўнутранымі збоямі.

На сёння арганізацыйны кампанент, бадай, самы «прасунуты» — яго наяўнасць прызнае нават адзіны палітык (АП). У сваіх рашэннях АП прывыкісці «ад жыцця». А жыццё крута мяняецца. Непазбежнасць рэформ ужо выразна ўсвядомленая эканамічным блокам «уладнай вертыкалі», які ціснe на АП. І той вымушаны абараняцца. 26 студзеня АП у чарговы раз быў вымушаны растлумачыць, што «так званыя рэформы для сябе» будуць не толькі «адрынутыя народам», але і «дэстабілізу¬юць абстаноўку», «и тогда нам потребуется при потере управляемости (выдзелена. — С.Н.) возможно, и лица власти, денег гораздо больше, чем надо, допустим, сегодня для погашения внешнего заимствования».

Згода ўлады на рэформы — сведчанне яе смуты. У эканамічным блоку згода ўжо дасягнутая. Але АП не забыў шок, які ён перажыў у пачатку 90-х гадоў. Адсюль чаплянне за міфалагему парадку і стабільнасці. Адсюль жа вера ў магчымасць з дапамогай ручнога кіравання (мадэрнізацыі кіравання) павысіць канкурэнтаздольнасць эканамічнага складніку беларускай мадэлі.

«Чыноўніцкая закасцянеласць, — тлумачыць Булдакоў, — спараджае не меншы дэструктыўны эфект. У пачатку ХХ стагоддзя, паводле ацэнак сучаснікаў, у вярхах сканцэнтравалася «ўся гама расійскіх бяздарнасцяў, дурняў, істэрыкаў і рабаўнікоў». Кіраўнічы крызіс «развітога сацыялізму» адлюстроўваў няздольнасць камбюракратыі і «чырвоных дырэктараў» абслугоўваць утопію інакш, чым пры дапамозе прыпісак і пазаэканамічнага прымусу».

Чыноўніцкая закасцянеласць — прамое следства негатыўнага адбору, які развіваецца ў неканкурэнтным асяроддзі. За мінулае стагоддзе істотных зрухаў у гэтым пытанні не адбылося. Ці варта пасля гэтага здзіўляцца, што адной з прычын, якая блакуе правядзенне рэформаў, памочнік прэзідэнта па эканоміцы Кірыл Руды на Кастрычніцкім эканамічным форуме назваў адсутнасць ва ўрадзе спецыялістаў з вопытам «працы ў рынкавых умовах»…

Кожнай жанчыне — па мужыку

Ахлакратыўны складнік крызісу не варта атаясамліваць з анархіяй. Яна звязаная з вылучэннем на першы план маргінальных элементаў, якія зыходзяць з ваяўніча-спажывецкіх установак. У гэты перыяд кіруе натоўп або адпаведныя стэрэатыпы паводзінаў.

Ахлакратыя праяўляе сябе ва ўмовах рэгрэсу калектыўнай псіхікі да архаічных адносін і дамінавання інфантыльных эмоцый на ўсіх сацыяльных узроўнях. Асабліва гэта заўважна ў кропках біфуркацыі, калі правадыры охласу задаюць і навязваюць мэты і спосаб паводзін усяму грамадству. Пры гэтым сувязь лідар—масы набывае спрошчаны «правадырскі» характар. На гэтай аснове ўзнікае адчуванне знітаванасці, якая здольная супрацьстаяць варожаму свету.

У 1917 годзе ахлакратыя найбольш яскрава праявіла сябе праз палітычны лозунг: «Рабуй нарабаванае» і праз рост самасудных распраў. Сучасны правадыр ахлакратыі ў Расіі — Уладзімір Жырыноўскі. Варта хаця б прыгадаць яго абяцанне даць кожнай жанчыне па мужыку, а кожнаму мужыку — па бутэльцы гарэлкі.

У 1994 годзе ў Беларусі маргінальныя элементы прадвызначылі вынік першых прэзідэнцкіх выбараў. Першыя выбары апынуліся і апошнімі. Спасылка АП на народ, што не прымае «так званыя рэформы для сябе», сведчыць пра актуальнасць ахлакратыўнай стадыі крызісу. Два дзесяцігоддзі яна знаходзілася ў адносна латэнтнай форме. Але сёння, мяркуючы па ўсім, гатовая зноў актывізавацца.

Ламаць — не ствараць

Рэкрэатыўны кампанент крызісу пераважае ў той момант, калі «чалавек натоўпу» зноў згаджаецца на ролю істоты, якой кіруе дзяржава. Пры гэтым актывізуецца псіхалагічны кампанент «уцёкаў ад свабоды». У найноўшай гісторыі Беларусі гэты кампанент канчаткова сфармаваўся пасля канстытуцыйнага рэферэндуму 1996 года. Ён стаў заключным акордам рэвалюцыйнай смуты і дазволіў умацавацца «дэспатычнай дэмакратыі». Кола замкнулася. «Дзяржаўнасць, — паводле трапнай заўвагі Булдакова, — адрадзілася з дапамогай традыцыі, якая супакоілася».

Паводле Маркса, рэвалюцыя — лакаматыў гісторыі. Аднак на нашых землях гэты лакаматыў усё мінулае стагоддзе бегаў па кругу. Дзіўныя атрымліваліся рэвалюцыі. Яны руйнавалі стары свет, але адбудаваць новы свет не здолелі. Безумоўна, нешта мянялася. Імператар, генеральны сакратар, прэзідэнт... Гэта ўсяго толькі формы непадкантрольнай грамадству ўлады.

Але праблема кантролю — гэта праблема грамадства. Рухаючай сілай буржуазных рэвалюцый было трэцяе саслоўе. Яно ўсведамляла свае інтарэсы, і дзеля іх рэалізацыі не мела патрэбы ў патэрналісцкай дзяржаве.

Беларуская апазіцыя традыцыйна канцэнтруе свае намаганні на задачы адхілення АП і наіўна мяркуе, што сам факт перамогі на выбарах здольны гарантаваць незваротнасць дэмакратычных пераўтварэнняў.

Досвед Украіны не пацвярджае такія спадзяванні.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

НАШЫ ЧЫНОЎНІКІ

СТРАШНАЕ ПРЫЗНАНЬНЕ ВІЦЭ-ПРЭМ'ЕРКІ КАЧАНАВАЙ

Магчыма, сярод цяперашняй намэнклятуры яшчэ сустракаюцца такія, каго можна назваць беларускім чыноўнікам. Але ў абсалютнай масе яны да Беларусі дачыненьня ня маюць, бо ня ёй служаць, пра што і самі прызнаюцца з задавальненьнем – «мы люди государевы».

Для іх не існуе Канстытуцыі, народа, іміджу краіны. Ты толькі слухаеш і абураесься – хіба так можна? Як ня сорамна! У грамадзкім месцы. Аказваецца, можна і ня сорамна.

Здаецца, першы заявіў пра зьмену грамадзкага ладу ў краіне міліцэйскі міністар Сівакоў: «Я человек государев». Ну, з аднаго боку, служба ў яго такая, а зь іншага – яго справа, пра сябе кажа.

Пасьля гэтую «фішку» паўтаралі многія. Думалася – іхная справа хамут на шыі насіць. Брак выхаваньня, адукацыі, культуры.

І вось днямі дагаварылася віцэ-прэм'ер Качанава. Новае ў трактоўцы – тое, што ўжо не пра сябе яна гэта сказала, а пра ўсіх: «Вы все государевы люди и должны понимать ситуацию в стране».

Адразу скажу, што «понимать» «государевы люди» нічога не «должны» па вызначэньні. Яны павінны «четко» выконваць каманды. Усё іншае сьведчыць пра дэфэкты пароды і прабелы ў дрэсуры.

«Государев» чалавек – супрацьлеглаcьць чалавека вольнага. Раб.

Нехта ўспрыняў словы чыноўніцы як абразу, нехта як глупства, большасьць прапусьціла міма вушэй (усім кінулася ў вочы іншае – пра маленькую зарплату). Але глядзіце, які пазл склаўся.

У Беларусі ўсталяваная абсалютная манархія. Ёсьць «гасудар», які па-за крытыкай і па-за выбарамі-перавыбарамі. Ягонае жаданьне вышэй за Канстытуцыю і законы, ён вырашае – каго расстраляць, каго пасадзіць, каго памілаваць.

Ён пажыцьцёвы і, пра што ня раз заяўляў «жартам», улада ад яго пяройдзе сыну.

Скажаце, ну што за фэадалізм пасярод Эўропы ў 21 стагодзьдзі. Тым часам дэградацыя грамадзка-палітычнага ладу працягваецца. Дадайце да ўсяго пералічанага прывязку рабочых да прадпрыемстваў, «дармаедаў» і мноства іншага «законатворчага» ідыятызму і вы атрымаеце тыповае сярэднявечча на двары. Прычым вэктар дэградацыі адназначны: за фэадалізмам наступны прыпынак – рабаўладальніцкі лад. Вось ужо Сяргей Астраўцоў трапна параўноўвае Астравецкую АЭС зь пірамідай фараона, іншага сэнсу ў ёй няма.

Толькі ня сьмейцеся, мы ўжо з фэадалізму сьмяяліся…

Мы жывем у сярэдзіне вялікага абсурду, які імкліва набліжаецца да таго, каб стаць поўным. Прычым, гледзячы знутры, сыстэма можа і не выглядаць абсурднай (як для карэйцаў у КНДР) – толькі звонку ці вачыма вольнага чалавека.

У мяне няма сумневу, што сыстэма лясьне. Але чым пазьней, тым балючай. Бо ў філязофіі поўны абсурд зьяўляецца сынонімам немагчымага. Праўда, колькі яшчэ крыві папсуе «негосударевым» людзям абсурдная ўлада, пакуль дасягне сваёй немагчымай паўнаты…

Сяргей Дубавец
www.svaboda.org

БЕЛАРУСЬ – ЕС

ЛУКАШЕНКО СБРОСИЛ САНКЦИИ ЕС

За несколько часов до снятия санкций Евросоюза, в полдень 15 февраля, в двух сотнях метров от здания Администрации президента в Минске безнаказанно митинговали критики политики Александра Лукашенко. Так что в Брюсселе могли сказать: вот видите, элементы либерализации налицо!

Впрочем, намерение поощрить белорусское руководство вызрело гораздо раньше. 15 февраля Совет ЕС, не продлив санкции в отношении 170 физических лиц и трех компаний из Беларуси, проштамповал решение, которое было уже секретом полишинеля. Не секрет и то, что почти полной отменой европейских санкций Минск вознагражден отнюдь не за демократизацию (при том что уступки западным требованиям были).

Перезагрузку отношений между Беларусью и Западом подтолкнул российско-украинский конфликт (хотя непродуктивность политики изоляции многим в Брюсселе стала очевидной и до того). Сегодня Москва расхлебывает кашу конфронтации с западным миром, Минск же, ближайший союзник Кремля, кует железо дипломатических побед, надеется конвертировать нормализацию отношений с ЕС и США в финансово-экономические выгоды.

Мюнхен: Макей на коне

Показателен контраст речей, с которыми выступили на днях на 52-й Мюнхенской конференции по вопросам безопасности российский премьер Дмитрий Медведев и глава белорусской дипломатии Владимир Макей.

Первый охарактеризовал нынешние отношения Москвы и НАТО так: «Мы скатились во время новой холодной войны». По его версии, виноват, понятное дело, Запад, сделавший, мол, из России страшилку.

Макей же, как сообщает пресс-служба его ведомства, делал акцент на необходимости восстановить полноценное сотрудничество между Беларусью и ЕС. И особенно хвалил мотор Евросоюза — Германию, которая, «нам кажется, понимает, какую роль играет Беларусь в нынешней ситуации». Что можно расшифровать так: немцы оценили нашу страну как донора стабильности в регионе.

У белорусского министра был в ФРГ целый каскад встреч, в том числе с тамошним коллегой Франком-Вальтером Штайнмайером, еврокомиссаром Йоханнесом Ханом. И все это выглядело как прелюдия к отмене санкций.

Кремлю такая перспектива пока не улыбается. На той же конференции в Мюнхене руководитель европейской дипломатии Федерика Могерини отметила, что санкции в отношении России следует сохранить, пока та не выполнит целиком минские договоренности (а в этом деле, как известно, еще конь не валялся).

Вытащить Беларусь из российского силового поля: миссия невыполнима?

Таким образом, после Крыма два похожих по природе авторитарных режима стали восприниматься Западом совершенно по-разному.

Нет, Лукашенко не добавил белорусам демократии. Разница выявилась в том, что Россия — империя, показавшая свой хватательный рефлекс, многогрешный же белорусский режим имперскими замашками не страдает.

Вдобавок действия путинских зеленых человечков на Украине заставили белорусское руководство примерить подобный сценарий на себя. Обострилась нужда в пространстве для геополитического маневра. Минск аккуратно дистанцировался, насколько мог, от агрессивной политики Москвы и, более того, сумел завоевать лавры миротворца.

Смягчением отношения, а в итоге — снятием санкций белорусскому руководству, цинично говоря, проплатили позицию в вопросах безопасности, крайне ценную для европейцев из-за страха перед российской угрозой.

Сверхзадача же — исподволь вытащить Беларусь из сверхмощного российского магнитного поля. Но тут проблема не только в неизбежном противодействии Кремля (который уже сегодня нервно посматривает на процесс нормализации отношений Минска с Западом), а и в самой архаично-грубой архитектуре белорусского режима, которая ну никак не вписывается в европейские представления о прекрасном…

Поле для игры

Оппозиция оценивает эту новую политику Брюсселя в основном кисло: мол, режим получит подпитку и додушит внутри страны все, что еще шевелится.

Однако пока мы видим, что Минск старается держать силовиков в рамках. В худшие времена заводил акции на Октябрьской площади повязали бы, не дав произнести пламенных речей. На этот же раз милиция скромно наблюдала издали и даже протоколов на штрафы, кажется, на составляла.

Давать отмашку на новый разгул репрессий после выхода из-под санкций было бы глупо: за что боролись? Белорусские власти надеются получить доступ к финансовым инструментам ЕС, его содействие во вступлении в ВТО, приток инвестиций. Да и с личностной точки зрения чиновникам приятнее разъезжать по Европе, чем чувствовать себя изгоями. Короче, Париж стоит мессы.

Польский министр иностранных дел Витольд Ващиковски назвал снятие санкций с белорусского режима «важным экспериментом». Да, он может сорваться, как сорвалась белорусско-европейская оттепель 2008—2010 годов. Но, во всяком случае, на сегодня есть поле для игры. И Брюсселю несомненно важно навязать белорусским властям некий вариант дорожной карты, побуждавшей бы пусть и по миллиметру, но проводить внутренние изменения.

Все познается в сравнении. Смоделируем иной вариант развития событий после Крыма: Беларусь одобряет его аннексию, размещает на своей территории российскую авиабазу, посылает своих летчиков в Сирию для демонстрации братства по оружию, по полной программе втягивается в холодную войну против НАТО. При этом Николай Статкевич, который сегодня выступал на Октябрьской площади, продолжал бы мотать срок, а сами такие акции душились бы на корню — терять-то в отношениях с Западом нечего!

С этой точки зрения нынешнее развитие событий во внешней да и во внутренней политике выглядит для Беларуси не наихудшим. Да, хочется всего и сразу, но политика — искусство возможного. Я считаю, что усиление связей с Европой по большому счету, с точки зрения исторической перспективы работает во благо нашей страны, ее независимости даже при теперешней малосимпатичной политической системе.

Менять же ее — дело самих белорусов. Глупо думать, что десант брюссельских бюрократов высадится здесь с авторучками наперевес для сражения за демократическое будущее синеокой республики.

Александр Класковский
naviny.by

У СУСЕДЗЯЎ

НАШЫ Ў НЕВЕЛІ

У Пскоўскую вобласьць беларусы зь віцебскага памежжа езьдзяць гандляваць «зь зямлі», хаваючыся ад паліцыі. А яшчэ — на працу, бо на расейскіх сьвінакомплексах пад Невелем добрыя заробкі, у адрозьненьне ад фэрмаў суседняй Гарадоччыны.

Ад Віцебска да расейскага Невеля — трошкі болей за 100 км. Ад райцэнтра Гарадок, прыблізна роўнага зь Невелем па колькасьці насельніцтва, — амаль на палову меней. А ўжо ад мястэчка Езярышча на самым беларускім памежжы, дык увогуле 25 кілямэтраў. Гэтым і карыстаюцца мясцовыя жыхары, тлумачыць памежны страхоўшчык аўтамабіляў:

«Бачылі людзей на прыпынку? Гэта ў Расею едуць па макароны і алей, праз Езярышча раз на суткі ходзіць аўтобус. Але ў асноўным езьдзяць працаваць. На сьвінакомплексы ажно пад Вялікія Лукі. Там заробкі — ого-го, ня тое што на нашых фэрмах, дзе даярка ўзімку зарабляе 500 тысяч рублёў. Едуць і едуць, бо ні ў Гарадку, ні ў Езярышчы працы няма, усё да абуха дабіта!»

Населены пункт, які значна даўжэй быў горадам у складзе ВКЛ і Рэчы Паспалітай, чымсьці заштатным паселішчам у Расейскай імпэрыі, і які меў беларускую мінуўшчыну нават у складзе БССР — пакуль у сакавіку 1924 году не была скасаваная Віцебская губерня, частка якой — Вяліскі, Себескі і Невельскі паветы — увайшла ў склад РСФСР.

Здаецца ж, тое было дужа даўно. Аднак першае ўражаньне ад Невеля, нібыта грамадзянская вайна і паваенная разруха яшчэ ня скончыліся. Побач з шашой — закінуты Дом культуры з выбітымі вокнамі, а за брамай зь сярпом і молатам зеўрае пустымі праёмамі нежылы будынак з чырвонай цэглы. І нарэшце першая прыкмета сучаснасьці: білборд са слоганам «ЛДПР за Псковскую область».

Вочы міжволі шукаюць хрэстаматыйных прыкметаў «старажытнага рускага горада». І знаходзяць — у афармленьні аўтобуснага прыпынку, аздобленага малюнкамі «сямі праваслаўных цэркваў, манастыра і адной капліцы». А таксама, як пісаў пра Невель напрыканцы 19-га стагодзьдзя віцебскі этнограф і краязнаўца Аляксандар Семянтоўскі, «аднаго мураванага касьцёла, дзевяці габрэйскіх школ, 3-х грабарных і 2-х цагляных заводаў».

З усяго пералічанага ў цэнтры сучаснага Невеля можна ўбачыць хіба што Сьвята-Троіцкі сабор. І якраз побач — кірмаш, куды беларусы едуць па танныя макароны і алей. Аднак часьцей прывозяць на продаж сваё — ад прадукцыі, вырашчанай на ўласным падворку, да «падпольнай» каўбасы.

Вёдры зь беларускай бульбай стаяць недалёка ад уваходу на кірмаш. Гаспадары размаўляць ня хочуць: больш як прызнаньня, што яны беларусы, зь іх ня выцягнуць. Аднак прадукцыя карыстаецца попытам: каля яшчэ адной машыны зь беларускімі нумарамі дзве чаргa па бульбу і яблыкі. Хлопец-гандляр, не адрываючыся ад вагаў, кажа каротка і ёміста: «Привожу, значыць выгадна!»

Але найвыгаднейшага для абодвух бакоў гандлю шукаць на кірмашы марна. Жыхары Невеля спачатку падазрона аглядзяць цябе з галавы да ног і толькі пасьля употайкі махнуць рукой за плот: там прадаецца «падпольная» беларуская каўбаса, зь якой змагаецца мясцовая паліцыя.

«Так, паліцыя крыху ганяе. Але што нам застаецца рабіць, калі ў Беларусі працы няма, а жыць трэба? Грузім каўбасу, „згушчонку", сыр і на выходныя — сюды», — гаворыць гандлярка, паглядаючы па баках.

Пакупнікі дружна абураюцца: маўляў, ня трэба беларусаў ганяць, у іх дужа смачныя і каўбасы, і ўсё іншае. У супэрмаркетах «Магніт» або «Пяцёрачка» такога таннага ды смачнага нізавошта ня купіш. А што без санкніжкі ды іншых атрыбутаў законнага продажу — дык на гэта даўно ніхто не зважае.

Зрэшты, зь нядаўняга часу на кірмашы ў Невелі зьявілася афіцыйная крама «Продукты из Белоруссии». Уладальнікі гандлёвай кропкі — зь Віцебску, адтуль жа прывяджае і гандлярка. У асартымэнце ж — прадукцыя ня толькі віцебскай вытворчасьці. Каўбасы, мяса, малочныя і кандытарскія вырабы — з розных рэгіёнаў. Пакупнікі задаволеныя, паўтараюць ужо пачутае раней «беларускія прадукты натуральныя» і «ваш Лукашэнка сочыць за якасьцю».

Што да рэчаўнай часткі невельскага кірмашу, то тут у асабліва буйных маштабах гандлююць адзеньнем «сэканд хэнд» з Эўропы. І — кажуць — попытам карыстаюцца зноў-такі беларускія тавары. Праўда, у краме «Продукты из Белоруссии», што побач з кірмашом, пакупнікоў амаль не было.

Прыметнік «беларускае» даўно стаў тут сынонімам «якаснае», калі вядзецца пра харчы або адзеньне. А вось пра заробкі ў Беларусі расейцы ў Невелі разважаюць са шкадобай.

«Хіба гэта грошы, што ў вас атрымліваюць? Дый беспрацоўе ў вас... Вось пачакайце, наш Пуцін набудзе сьвінакомплексаў. Ужо адзін збудавалі, дык там рабочыя атрымліваюць па 20 тысяч рублёў! У нас настаўнікі, і тыя маюць толькі каля 12 тысяч. Будзе праца і вам, беларусікі! Прыяжджайце! Ну і Лукашэнка ваш, канешне, маладзец! Мы яго ўсе любім. У вас паўсюль парадак,» — разважае спадар, паказваючы дарогу да невельскай адміністрацыі і цэнтру гарадка.

Адміністрацыя тут суседнічае з будынкам, дзе даўно і надзейна забітыя вокны. Калі зірнуць лявей, то ўбачыш помнік Леніну. За ягонай сьпінай — крама «Кооператор» зь вясёлкавай сымболікай. А сам правадыр сусьветнага пралетарыяту выглядае драбнаватым падлеткам, ускочыўшым на неадпаведна вялікі пастамэнт. Ягоны позірк накіраваны ці то на кінатэатар «Ракета», дзе фільмы апошні раз паказвалі ў мінулым стагодзьдзі, ці то на абшарпаны бюст Пушкіна, прыткнуты ў сквэрыку за аўтобусным прыпынкам.

Пушкіна шкада: у свой час ён стаўся ахвярай царызму і быў сасланы ў пскоўскую глыбінку, а цяпер ягоныя нашчадкі шкадуюць для клясыка якаснага цэмэнту ды блакітнай фарбы. І пра паэзію, дзе «Пушкин — наша ўсё», ня згадваюць, — хваляць Лукашэнку і «падпольную» каўбасу, якую прывозяць у Расею беспрацоўныя беларусы.

www.svaboda.org

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 28.02.2016 у 16.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.